

A Guerra da Ucraína e o Banco de Alimentos R as Altas. Breve reflexión persoal

Description

O 24 de febreiro de 2022 converteuse nunha data mais a engadir   historia da humanidade e, en especial,   historia de Europa. Nese día comezou a invasión dun país europeo por parte doutro país, en parte europeo e en parte asiático. O primeiro conflito bélico en chan europeo no século XXI.

A guerra unha vez máis, como unha realidade que acompaña ao ser humano desde os m icos Ca n e Abel. A guerra como unha âœformaâ de tentar resolver pola forza, o que ao parecer non se pode resolver dialogando. Será certo aquilo de que âœa guerra   unha continuación da política por outros mediosâ?.....

E a economía sempre, sempre, como elemento esencial de todos os conflitos.

Paz e guerra entrelazados ao longo da historia pasada, presente, e t mome que futura do ser humano. A violencia sempre presente na vida terrea, en todos os seus aspectos, pero que o ser humano practica con especial crueldade. Será porque   un ser vivo racional.

Paz e guerra, en suma, como expresións inevitablemente unidas do comportamento do ser humano. Cambian as formas. Non cambia a esencia.

As liñas que seguen non son nin pretenden ser unha análise política, militar, económico, xeopol tico .dese conflito. Uns folios non poden resumir, por moi ben que se queira facer, un conflito desas características.

Son moitas as variables para ter en conta. E, sen dúbida, e a pesar da moita información que aparentemente se está vertendo sobre todo iso desde o primeiro día, f ltannos datos para unha análise en profundidade do que sucedeu, do que está a suceder.

Nin nos chega toda a información; nin a que chega   ver dica ao 100%; nin as análises que se están facendo son plenamente correctos e equilibrados .E, como sempre, hai tantos puntos de vista, algúns moi ben razoados, como analistas.

Os protagonistas directos, Rusia e Ucraína, dous países soberanos, cunha longa e complexa historia común. Tanto que millóns de persoas dun e outro país están emparentados. Uns 11 millóns de rusos teñen parentes en Ucraína. A primeira lingua dos ucra nos, despois da súa,   o ruso. Dise que mesmo o presidente de Ucraína aprendeu antes o ruso que o ucraíno, e que  is veces se lle nota ao falar .

Historia, relixión, economía, persoas e tantas cousas en común!

O que Rusia e os países que apoian a súa posición -que son máis do que á veces nos queren facer crer-, chaman a cooperación especial, e que occidente maioritariamente e países doutras zonas xeográficas chamamos a guerra, é unha especie de conflito de familia e as guerras de familia son especialmente crueis, pero obviamente cunhas consecuencias e efectos que transcenden o ámbito do local. Estamos a velo e sufrindo todos os días, de maneira directa ou indirecta a escala global.

Coa axuda da internet, esa rede global de información e desinformación que nos ten atrapados, gástenos ou non, calquera pode acceder a toda esa multitude de informes, análises e imaxes, que tratan de entender, explicar e con frecuencia manipular, un novo conflito básico que castiga, unha vez máis, o chan da sufrida Europa.

Aínda así, faltan datos, moitos datos. Esperemos que co tempo, e a medida que se disipe o fume da guerra, e se desclasifiquen informes, se vaia facendo a luz. Nunca o saberemos todo.

Pero sen entrar noutras consideracións, quero deixar clara desde o principio a miña posición, que non é en absoluto equidistante: un país soberano, Rusia, invadiu outro país soberano, Ucraína. E iso, márese como se mire é INACEPTABLE. Poderán logo os expertos explicar por que se produciu esta situación. E poderannos dicir que detrás de todo iso hai intereses ocultos de terceiros, guerras de poder a nivel mundial, conspiracións, intereses económicos (sempre), lobbys, áreas de influencia, intereses ideolóxicos, etc, etc. Sempre que hai un conflito, sempre, xorden multitude de doctos analistas que nos explican as razóns e outros, á veces de forma equilibrada; outras, inclinando a balanza a favor de agresor ou agredido.

A guerra de Ucraína está a facer correr de ríos de tinta respecto diso. Que cada cal quede no bando no que senta máis cómodo, ou en ningún.

Pero partindo dunha premisa: a guerra nunca, nunca, pode ser a vía para resolver os conflitos. Nunha guerra sempre, sempre, son máis os que perden que os que gañan. E as consecuencias dos conflitos básicos, no fondo, non se curan nunca. Percorramos as terras de Europa, por exemplo. Leamos os libros de historia, de calquera tendencia. A guerra, a súa memoria, está omnipresente. Pasan os anos, pasan os séculos, pero na memoria escrita e non escrita dos pobos, a guerra ocupa sempre un lugar destacado.

A miña reflexión quere centrarse no aspecto humano do conflito.

Por unha desas casualidades da vida, que á veces se presentan, e sen ter inicialmente ningunha razón especial para implicarme no conflito ucraíno, vinme metido dalgunha maneira no mesmo.

Durante 25 anos dediqueime profesionalmente a traballar en asuntos europeos, desde a perspectiva dunha rexión como Galicia, en cuxa administración tiven a honra de traballar. Traballo que mesmo me levou a vivir e a representar dalgunha maneira os intereses desa rexión na chamada capital da Unión Europea, Bruxelas, durante cinco anos. Esa experiencia, esas vivencias, fan que un senta especialmente sensible cara a todo o europeo.

E a guerra de Ucraína é ante todo, aínda que non só, unha guerra europea.

Aproveitando a miña recente xubilación, puiden dedicar parte do meu tempo para traballar nalgunha entidade social, algo que sempre me atraeu. Unha das boas cousas que ten o xubilarse, polo menos para o meu, é o de dispoñer de tempo para facer o que un quere, sen horarios, nin obrigacións, salvo as que un queira voluntariamente asumir.

Colaborando cunha desas entidades, o BANCO DE ALIMENTOS RAS ALTAS (BALRIAL), da Coruña, entidade membro da Federación Española de Bancos de Alimentos, decateime por pura casualidade de que se estaba preparando unha viaxe a Polonia.

O BALRIAL, en colaboración coa Asociación da Coruña, AGA- UCRAÏNA (Asociación Galega de apoio a Ucraína) e en coordinación coa súa vez cunha entidade ucraína de apoio aos refuxiados, á organizar unha expedición paralela de comida, medicinas e outro material, a Ucraína; e na viaxe de volta, á traer a diversas persoas refuxiadas, que serán acollidas en centros e familias galegas, previamente asignadas.

O intercambio realizaráse en territorio polaco, preto da fronteira con Ucraína.

Unha das consecuencias desta guerra, como de todas as guerras, é o impacto inmediato que ten sobre a poboación civil, sen distinción, pero que é especialmente significativo sobre os máis débiles. E en Ucraína, un país cunhas coordenadas macroeconómicas especialmente mellorables, os débiles son lexións.

A invasión rusa de febreiro, que é a balada pasada parece que todo o mundo vaa vir, o certo é que "aí está" nas hemerotecas, moi poucos acertaron e dicir que se ía a producir. A CIA, que no pasado cometeu graves erros nas súas previsións, nesta ocasión acertou. Eles se o viron vir e case lle puxeron día e hora. O mesmo presidente de Ucraína, en días previos á invasión, fixo declaracións públicas tranquilizando a súa poboación.

O despertar do 24 de febreiro, co ruído de bombardeos e forzas aéreas e terrestres entrando en Ucraína, foi un despertar cheo de sorpresa, inquietude, amargura, incredulidade, medo, zozobra! Todos os refuxiados cos que máis tarde puideron falar durante horas, coinciden no mesmo: a invasión pilloulles desprevidos. Como a case todo o mundo.

E esa sorpresa, e a imaxe inicial dun país tan enorme como Rusia, invadindo un país tamén moi grande (do tamaño de España), pero sen dúbida de moita menor dimensión que o país invasor, fixo que desde o minuto uno, miles, millóns de persoas emprendesen a fuxida en dirección contraria aos invasores. E esa dirección era o oeste de Ucraína, sobre todo cara a Polonia.

No que xa está considerado como o maior movemento de persoas de maneira forzada, como consecuencia dun conflito bélico desde a segunda guerra mundial, tanto por desprazamentos dentro da propia Ucraína, como cara a outros países limítrofes, millóns de persoas iniciaron unha viaxe, unha fuxida, sen saber se volverían, cando volverían, e que se atoparían ao volver. Ás veces con non máis dunha hora para preparar esa fuxida precipitada, tiveron que coller os papeis bélicos para identificarse, e algo de roupa para abrigarse; non esquezamos que o toda esta situación empezou a desenvolverse en febreiro/marzo, inverno.

Ademais, como factor que engadía dramatismo ao exodo masivo, e dada a íxica declaración do estado de guerra polo goberno de Ucraína, os homes en idade militar, entre os 18 e os 65 anos, non podían saír do país, salvo que fosen pais de familia numerosa (tres ou máis fillos).

E así, empezáronnos a chegar terribles imaxes, fundamentalmente de mulleres e nenos, atravesando Ucraína, ás veces en condicións moi penosas, para poñerse a salvo chegando a fronteiras de países limítrofes; ou caravanas de coches chegando a esas fronteiras, onde os homes tiñan que despedirse das súas familias. Eles tiñanse que quedar a defender o seu país.

Este exodo masivo, que xa vimos no caso doutros conflitos como o de Siria, tamén provocou non poucos debates sobre os refuxiados dun ou outro conflito, e sobre a resposta, neste caso de Europa occidental, dada a uns e ou outros refuxiados!.. Outro tema para a análise, e a reflexión.

Decatado da noticia da viaxe humanitaria, que preparaban os meus compañeiros de BALRIAL, e movido por un impulso – corazonada non moi reflexivo, levome a ofrecermes como voluntario para participar no mesmo. Non se requirían condicións nin coñecementos especiais. Era unha viaxe con cinco furgonetas, moi longo (máis de 7000 kms. entre ida e volta), atravesando parte de España, Francia, Alemaña e Polonia, ata chegar á fronteira con Ucraína, coa cidade de Rzeszów como punto de referencia.

As entidades organizadoras habían programado o intercambio comida-medicinas por refuxiados, nun punto determinado, preto da fronteira, punto que, do mesmo xeito que a lista definitiva de refuxiados, foi cambiando ata o último momento. Lembremos que esta primeira viaxe -hai poucas semanas produciuse unha segunda viaxe-, tivo lugar a finais de marzo, cando apenas facía un mes que se iniciou a guerra, e por tanto aínda había bastante confusión e descoordinación. Aínda que hai que destacar e encomiar, en todo caso, o enorme esforzo que entidades públicas dos países fronteirizos Ucraína, empezando por Polonia, e entidades privadas de todo signo e condición realizaron e están

a realizar para acoller a toda esta marea humana.

Ao final ese intercambio, coma se tratávese dunha especie de película de espáas, produciuse nunha área de descanso da autoestrada entre Rzeszow e a fronteira con Ucraína. O día e hora convida chegou un autobús desde Ucraína, cargado con os nosos refuxiados.

Nunha rápida operación loxística improvisada, a man, e no medio dunha xistra xilida, os voluntarios de BALRIAL, pasamos os 3000 quilos de mercadoría que levabamos en nosas cinco furgonetas, ao autobús ucraíno; distribuimos aos 24 refuxiados, mulleres, nenos e un home, o único, pai dunha familia numerosa que lle acompañaba, entre as furgonetas, e iniciamos a longa viaxe de volta.

Difícil resumir o cúmulo de sentimentos e sensacións que vivimos todos os voluntarios tanto na viaxe de ida como, en especial, na viaxe de volta. Unha viaxe esgotadora tanto no físico como no psicolóxico.

De súpeto, vímonos transportando a unhas persoas refuxiadas, que obviamente non coñeces, coas que ademais é difícil comunicarse porque s3 falan ucraíno, algunhas ademais ruso, e algún mozo algo de inglés. Os que non sabes que dicir. Sorrislles e tratas de malgastar amabilidade con todos eles. A través dos tradutores dos m3biles -bendita tecnoloxía-, vas iniciando con dificultade un certo diálogo. Vas decatando das súas historias persoais. Empézalles a falar de España e de Galicia. Ningunha desas persoas saben onde están eses lugares.

Hai que ter en conta que as organizacións ucraínas de axuda aos refuxiados, fan un encomiable primeiro traballo de selección dos refuxiados que chegan, sobre todo a unha cidade importante do oeste de Ucraína, Leopólis. Traballo que logo continúan os seus homólogos nos países fronteirizos. Alí van vendo se teñen amigos ou familiares fose de Ucraína. A maioría dos refuxiados chegan coa posta: en poucas horas ou días, pasaron de levar unha vida normal, a ser uns refuxiados por causa de guerra, cunhas poucas pertenzas que caben nunha ou dúas maletas, en xeral con pouco diñeiro, e moi perdidos e desorientados. Cando non teñen un destino claro, van distribuindo por destinos en función das solicitudes que lles van chegando de acollida nuns ou outros países. Por iso, os medios de comunicación empezaron a facerse eco da chegada de refuxiados ucraínos, a través de diversos medios de transporte, e a destinos dos máis variados. Na nosa viaxe, tanto de ida como de volta, foron moi numerosos as furgonetas e autobuses cos que nos cruzamos procedentes ou con destino a España, coa mesma misión que nós.

E nesa viaxe interminable e esgotadora, reflexionas moito sobre moitas cousas. Empezando sobre a guerra e a paz. E sobre as primeiras vítimas de todo conflito bélico: os civís. Aínda que as circunstancias -tema, repito, a analizar noutro contexto-, fixeron que a resposta europea non fose a mesma agora que noutros conflitos, os civís sempre son os mesmos, falen a lingua que falen, procedan de onde proceden, teñan a que teñan, crean no que crean. O mesmo feito de que un conflito armado, dos que viches miles de veces a través dos medios de comunicación, prodócese a poucos kms. de onde te atopas, impresionache. E o constatar que, neste caso concreto, o conflito desenvólvese a dous días coas súas noites, en coche, desde onde vives placidamente, fai que valores aínda mais ese concepto e esa realidade, que se chama PAZ. Unha PAZ que os que, afortunadamente, non vivimos e sufrimos nas nosas carnes unha guerra, con frecuencia damos por suposto. E non sempre así. A PAZ conquístase cada día a través de diversos medios dos que non sempre somos conscientes.

E esta unha aparente e obvia reflexión, que todos os voluntarios tivemos logo de falar -vía aplicacións de tradución dos m3biles, repito-, con os nosos refuxiados. Sabían das complexas relacións co seu veciño, ata certo punto irmán, Rusia; da historia común, ás veces moi convulsa; da invasión de Crimea; da guerra do Dombájs, no leste do país; do Euromaidán ou Revolución da Dignidade. Sabían; vivían; ás veces sufrido (moitos refuxiados fórono por segunda vez: xa no seu día tiveron que fuxir de Crimea, ou das rexións de Donetsk e Lugansk). Pero unha invasión. Non, non era posible, en pleno século XXI a UE, USA, a OTAN/NATO, a ONU non o permitirían.

E con todo, esa invasión produciuse. Esa guerra que os pesimistas, estalou. Esa destrución, rompeu vidas, soños, esperanzas.

Moitos dos refuxiados da primeira hora, dos moitos miles que escaparon precipitadamente, ante a idea de que Rusia invadiría toda Ucraína en poucas semanas, están a empezar a volver; entre eles, algúns dos que viñeron connosco. Pasada a sorpresa e a angustia inicial, vendo que a guerra non seguiu o curso que moitos expertos vaticinaban no sentido de que toda Ucraína caería baixo o control ruso, unido a problemas de adaptación, o tema dos idiomas, falta de

traballo -gran número dos refuxiados que vivían desenvolvidos un labor profesional, ás veces importante, nos seus lugares de residencia, pero que aquí non poden continuar a curto prazo-, a chamada dos familiares que alí quedaron, normalmente maridos e pais, e o ver que neses lugares onde vivían a guerra finalmente non chegou, ou chegou e destruíu facendas e propiedades, pero aínda a pesar diso, a memoria en versión ucraína. fíxose que o fluxo inicial de saída do país moderouse, e que se iniciou un certo fluxo de volta aos seus lugares de residencia, ou a outros lugares dentro de Ucraína, non afectados pola guerra.

No momento de escribir estas reflexións persoais, cumpríronse os 100 días de guerra. Este conflito xa non ocupa as portadas dos medios de comunicación. Como sucedeu coa pandemia do COVID-19, ou con case todas as noticias sexan da envergadura que sexan, a sociedade vai asumindo e dixerindo. Quedan consecuencias. Efectos colaterais, moitos dos cales afectan dunha ou outra maneira a todo o mundo. As posicións iniciais vanse modificando, matizando.

Pero sen dúbida, esta guerra, esta terrible guerra, cuxo fin aínda non se albisca no horizonte, pasará a ocupar por momentos propios, un capítulo, un triste capítulo, da historia ás veces feliz, ás veces atormentada de Europa e do mundo.

E mentres tanto, miles, millóns de cidadáns, sobre todo ucraíños, sofren nas súas carnes a secuela da guerra. Destrución e morte, tarxetas de visita de toda guerra. Vidas truncadas. Soños rotos para sempre. Nenos, moitos nenos, que tiveron a desgraza de iniciar a súa vida sendo testemuñas e vítimas dunha guerra estúpida e innecesaria. Viúvas. Orfos. Pobreza material.

Como di unha das frases enxeñosas que circulan polas redes: SE OS COVARDES QUE DECIDEN AS GUERRAS, TIVISEN QUE IR A PELEXALAS, VIVIRIAMOS TODOS EN PAZ.

APARTADO TEMÁTICO XEOGRÁFICOS

Acción exterior de Galicia

ETIQUETAS

Galicia Ucrania internacional

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Relacións Internacionais Paradiplomacia

Date Created

Setembro 8, 2022

Meta Fields

Autoria : 17181

Datapublicacion : 20220908

Subtítulo : Este artigo fai parte do Informe anual da Acción Exterior de Galicia, Informe N.º 3 No Mundo 2021-2022: 25 anos: Da Secretaría Xeral á Lei de Acción Exterior